

Ogólne pojęcie miłości i rodzaje miłości

Możemy zdefiniować miłość jako: utożsamienie kochającego z osobą kochaną, z poszanowaniem dla jej odmienności (jej osobistego sposobu bycia) i z pragnieniem jej doskonałości. Łatwo zrozumieć sens tego wyrażenia: chłopiec, który się zakochuje, pragnie być blisko dziewczyny, którą kocha, pragnie nie tylko jej bliskości, ale utożsamienia z nią, do takiego stopnia, że chce robić to wszystko, co ona robi i być tym wszystkim, czym ona jest (to jest właśnie szacunek dla odmienności, to znaczy, sposobu bycia ukochanej). Królestwo miłości jest królestwem wolności.

Można też trafnie zdefiniować miłość mówiąc, że jest to pokonywanie różnic przez tworzenie jedności. Ta definicja będzie bardzo przydatna, kiedy będziemy mówić o miłości małżeńskiej.

Jak widać, miłość zakłada pewien ruch na zewnątrz i otwarcie kochającego w tym kierunku, w poszukiwaniu utożsamienia z osobą kochaną. Dlatego mówi się, że miłość jest darem z siebie (całkowitym w małżeństwie), oddaniem (bezwartunkowym między małżonkami), zapomnieniem o sobie (trzeba szanować odmiennosc!), do takiego stopnia, że albo miłość zabije moje ja, albo moje ja zabije miłość. Innymi słowy, dynamiczny charakter miłości zakłada gotowość do złożenia drugiej osobie daru z siebie.

Zanim przejdziemy do szczegółów musimy powiedzieć, że istnieją różne rodzaje miłości. Miłość jest bowiem jedyną właściwą postawą, którą można przyjąć wobec osoby, kiedy ta, w jakiegokolwiek dziedzinie i w jakiegokolwiek sposób, jest celem naszych działań. W naszych relacjach społecznych, zawodowych, rodzinnych, itd., jeśli nie chcemy instrumentalizować (używać jak zwykłych przedmiotów) osób, z którymi obcujemy, musimy podchodzić do nich z miłością: zawsze! Jednakże, wobec różnych osób (przyjaciela, kolegi z pracy, współmałżonka, itd.) nie może być mowy o tym samym rodzaju miłości. Bez wątplenia, w różnych przypadkach zmieniać się będzie radykalnie odcień i uczuciowa jakość tej miłości. Jej substancja ontologiczna pozostaje jednak niezmienna: chodzi tu o pragnienie dobra danej osoby.

Zgodnie z klasycznym podziałem różne rodzaje miłości możemy przypisać do którejś z poniższych kategorii:

a) Miłość upodobania: to najbardziej podstawowe poczucie szacunku, polegające na tym, że ktoś nas pociąga, a my na to przyzwalamy.

b) Miłość pożądania: chodzi tu już o pewną formę miłości duchowej, jest to pragnienie dobra dla mnie, albo też skłonność do tego, co jest moim dobrem. Mimo iż oznacza miłość własną, (której nie należy utożsamiać ze zwykłym egoizmem), miłość pożądania jest aspektem zawsze obecnym w miłości ludzkiej, a to dlatego, że człowiek nie jest samowystarczalny i w związku z tym potrzebuje dla siebie rzeczy i osób, które go otaczają.

c) Miłość życzliwości: nazywana też miłością przyjaźni, jest szacunkiem i afirmacją dobra i rozwija się w pełni tylko wtedy, kiedy pragnie się dobra drugiej osoby. Wzajemność tej miłości sprawia, że rodzi się

przyjaźń. W tym przypadku druga osoba jest kochana jako współtwórca miłości, a nie jako cel pożądania. Na tym poziomie dokonuje się komunია między osobami, która oznacza dobrowolny wybór ukochanej osoby i podjęcie trwałego zaangażowania wobec niej.

W każdym razie miłość jest jak dzieło, które należy zbudować: jest czymś bardzo precyzyjnym (nie jest to jakikolwiek rodzaj uczucia czy przyjemności) i bardzo dokładnym, ponieważ miarą daru z siebie, oddania i zapomnienia o sobie właściwego dla miłości jest miara również bardzo konkretna: ni mniej, ni więcej, tylko całkowitość.

To stwierdzenie wymaga odpowiedniego uściślenia w związku z tym, co powiedzieliśmy już w poprzednim punkcie: osoba kochana – kimkolwiek jest – zawsze zasługuje na całkowity szacunek. Ale konkretne wymogi tej całkowitości będą się zmieniać w zależności od tego, kim jest osoba będąca kresem relacji miłości (współmałżonek, dziecko, rodzice, przyjaciel, klient, itd.). Poza tym, tak jak w każdym dziele, które budujemy, miłość wymaga dzień po dniu dobrowolnego wysiłku budowania i podtrzymywania.

W konsekwencji trzeba zauważyć, że miłość – i to nie tylko wewnątrz małżeństwa – posiada ze swej natury charakter oblubieńczy. W porównaniu z małżeństwem – każde autentyczne oddanie między osobami jest, z definicji, wierne, niezniszczalne, delikatne i płodne. Co więcej, ten oblubieńczy charakter miłości oznacza również jej wzajemność: kochać to nie tylko umieć kochać, ale również umieć przyjmować:

„Miłość, bowiem jest daniem i przyjmowaniem daru. Nie można jej kupować ani sprzedawać. Można się nią tylko wzajemnie obdarowywać” (LR 11).

/fragment książki Antoni Carol
Hostench "Inżynieria miłości"/